

TURUL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁR
A Hivatalosban 4000.
Egész évre 10 h.
Negyedévre 4 -
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Világos postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 Ft.

Megjelenik minden nap, kivéve az
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 8.
A szerkesztőség kérésre visszam-
adásra vagy megfűzésre nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 282. szám. Nagyvárad. Szombat 1915 december 11.

Visszavert olasz támadások.

Budapest, dec. 10. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A tengermelléki arcvonalon tegnap tüzéségi tüzeléstől és kisebb vállalkozásoktól eltekintve nyugalom volt. Az ellenség tevékenysége Lardaró és Riva megerősített arcvonala előtt tovább tart. Délután az olasz gyalogság állásainkat a Monte Frieku és attól nyugatra a Thiese és Conceil völgy között megtámadta. Súlyos veszteségük mellett teljesen visszavertük őket.

Az orosz fronton nincs esemény.

Budapest, december 10. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Helyenként jelentéktelen felderítő harcok. Egyébként az arcvonalon nyugalom uralkodott.

Üldözzük a montenegróiakat.

Budapest, december 10. (Hivatalos.)

Délkeleti hadszíntér.

Montenegró északi határától délre az üldözést folytatjuk. Höfer. (Min. sajtóoszt.)

Elutasította az antant a görög király kérését

Budapest, december 10. (Saját tud.) Amsterdamból jelentik:

A görög király kívánságát, hogy a szerb területről visszavonuló antant csapatokat Szalonikiban behajózzák és elszállítsák, az antant elutasította.

Az antant fél Romániától.

Bern, december 10. A „Secolo“ jelenti Athénből: Megbízható forrásból kapott értesülés szerint, a román közhangulatot az orosz csapatösszevonások egyáltalán nem hajlították a négyesszövetség felé. Bár Bratianu még mindig hangoztatja Románia semlegességét, athéni semleges politikai körökben határozottan állítják, hogy rövid időn belül az entente egy új ellenséggel többet fog számlálni — Romániával.

Joffre a frontra megy.

Budapest, dec. 10. (Saját tud.) Genfből jelentik:

A párisi lapok szerint Joffre Párisból legközelebb a keleti frontra utazik.

A szövetségesek visszavonulása a bolgárok elől.

Lugano, december 10. Magrini jelenti a Secolo-nak Szalonikiból: A bolgárok és a németek támadásai következtében a szövetségesek kénytelenek voltak ismét visszavonulni, hogy frontjukat megrövidítsék. Demirkapuból már elszállították a hadianyagokat és az állomási épületet elpusztították. Az ellenséges nyomás Strumica-állomásra egyre veszélyesebbé válik. A strumicai állomáson levő táborigazgatás a szövetségesek Szalonikiba helyezték. Valandovónál nagyon heves harcok folynak.

Vihar előtti csend Franciaországban.

Berlin, december 10. A Baseler Nachrichten katonai munkatársa azt írja, hogy új francia offenzíva várható. Utal a francia sajtónak a balkáni expedíció esélyes sikereire vonatkozó katonai és politikai észrevételeire, amelyek azt hangoztatják, hogy a döntésnek Észak-Franciaország esatateréin kell megtörténnie, mert tengeren túlra küldött seregek nem igen segíthetnek az ellenség kezén levő tartományokon. Végül megjegyzi a katonai szakiró, hogy Joffre hatalmi körének kiszélesítésében az az akarat jut kifejezésre, hogy a nemzeti erőt még egyszer fel kell használni az anyaországban. A fronton most uralkodó nyugalom nem egyéb, mint csend a vihar előtt.

„TURUL”

cipőgyár részv.-társ.

Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára

Vezérszerepet töltenek be

A VILÁGHIRŰ

TURUL CIPŐK

130 saját fióktelep.
900.000 pár évi gyártás
1200 munkás és alkalmazott.

Flókraktár

Nagyvárad,
Kossuth-utca.

Németek harca a franciák ellen Szerbiában

Genf, december 10. A Temps tudósítója táviratozza Szalonikiból: A bolgárok négy hadosztályal Doiran vidékéről támadásra fejlődnek fel a franciák északi szárnya ellen s ugyanakkor a németek támadást készítenek a francia harc vonal centruma ellen.

Montenegró körülzárása napok kérdése.

Lugano, december 10. A szövetséges csapatok győzelmes előnyomulása Montenegróban nagy izgalmat keltett az olasz sajtóban. A Stampa mai száma egy párisi táviratot közöl, amely szerint Szkutari elfoglalását és Montenegró körülzárását Antivári elfoglalása útján már csak napok kérdésének tartják.

Az oroszok a Dunánál akarnak támadni.

Zürich, december 10. Néhány hét óta bukaresti hírek arról számolnak be, hogy az alsó Dunánál és a besszarábiai harctéren erős orosz csapatösszevonások történnek. Beszéltek 300,000 emberről is és azt is jelentették, hogy Odesszában is vannak csapatok. Ezzel szemben megállapítható, hogy az adatok aránytalanul túlhatottak, a román határon legfeljebb három orosz hadtest van 100—120,000 katonával.

Természetesen az orosz csapatok az alsó Dunánál a Bulgáriába való behatolást szeretnék kikényszeríteni. Ezt a kísérletet három módon tehetik meg. Először az alsó Dunán keresztül. Hogy foglalkoznak ezzel a tervvel, arra vall, hogy az orosz csapatok főerejét Reninél és Izmailnál vonták össze. Lehetséges tehát, hogy a sereget szállítóhajókon, orosz hadihajók védelme mellett, az alsó Dunán át akarnak átvinni a bolgár partokra és esetleg Ruszosuknál szeretnék kikényszeríteni az átkelést. Ez mindenesetre a dunai konvencióba ütköznék, mely nem enged meg, hogy hadihajók idegen vizeken járjanak. Nagy kérdés, hogy Oroszország Romániával, melynek partjai közt kellene haladnia, konfliktust kíván-e és hogy Románia ezt a kísérletet, mely semlegességét közvetlenül érintené, nyugodtan nézné-e végig?

Itt merül föl a másik kérdés: az orosz

csapatoknak a romániai szárazföldön való átvonulása. Románia eddigi magatartása után ítélve, valószínűtlen, hogy ehhez a tervhez hozzá fog járulni. Még valószínűlenebb, hogy a román kormány tétlenül nézze az oroszok erőszakos kísérletét, melylyel a román területen való átvonulást ki akarná kényszeríteni.

Az oroszok harmadik útja: a Fekete-tengeren keresztül Burgasz és Várna kikötők forszírozása. De ez a vállalkozás sem ígér sikert. A mostani időszakban a Fekete-tengert heves zivatarok szántják föl, melyek szállítóhajókból álló flottának útjában állnának. De Oroszországnak a Fekete-tengeren csak kevés és elavult hadihajója van, melylyel a szállító flottát alig védelmezheti, pedig a Várna és Burgasz ellen induló támadás lehetetlenné tételére a központi hatalmak és Bulgáriáé miandent megtennének. Hiszen már október 27 én, mikor az orosz flotta Várnát lőtte, ellenséges tengeralattjárók két egységét elpusztították. A tengeralattjáró hajók háborújának kilátásai pedig a nagy és nehéz szállítóhajó flotta ellen aránytalanul kedvezőbbek.

Igy fest az oroszok vállalkozásának perspektívája. A központi hatalmak az egész ügy fejleményei elé nagy nyugalommal tekinthetnek.

A franciák hátrálnak.

Milano, december 10. (Magyar Távirati Iroda.) A Secolo Szalonikiból ezt a táviratot kapta:

A franciák minden hadianyagukat elszállították a strumicai állomásra és a demirkapui szorosból, a hidat pedig Demirkapunál, ugyancsak a vasutállomást felrobbantották. Gevgeliből a francia sebesülteket Szalonikiba hozták.

A Vatikán lapja diplomatáink elutazásáról.

Lugano, december 10. Az Osservatore Romano azzal a hivatalos olasz kommunikével szemben, mely szerint a vatikáni diplomaták önszántukból hagyták el a pápai udvart, jöllehet, a kormány teljes szabadságot biztosított nekik, azt fejtegeti, hogy az olasz kormányban meg volt ugyan a jóakarát, de kétségtelen, hogy Németország, valamint Magyarország és Ausztria vatikáni képviselőinek mégsem engedte volna meg, hogy sifrizott táviratokat váltsanak kormányaikkal. Ilyen körülmények között a vatikáni diplomaták önszántukból ugyan, de a körülményektől kényszerítve utaztak el Olaszországból.

Egyenetlenkedő francia vezérek.

Budapest, december 10. (Saját tud.) Szalonikiból jelemtik:

A keleti hadsereg vezérkarában kitört egyenetlenkedések miatt Sarrail tábornok visszahívását kérte.

Bolgárok az angolok ellen.

Rotterdam, december 10. Szalonikii angol forrásból jelentik:

Az utóbbi napok bolgár támadásai, ugylátszik, komolyabbak voltak, mint eleinte gondolták. A bolgárok folyton erősítéseket kapnak, tüzéségük és municiójuk bőséges úgy, hogy valóságos gránátosöt zudítanak állásainkra, mielőtt támadnának.

Vasárnap óta különösen nagy figyelmet fordítanak az angol frontra úgy, hogy az ellenséges tulerő miatt legelőlvő állásainkat vissza kellett vonnunk a főállások irányában. Némely helyen kéziharera is sor került. Miután a szövetségesek vonalai a görög határhoz esatlakoznak, Görögország magatartásának kérdése egyre kritikusabbá válik.

Visszavert francia támadások.

Berlin, december 10. A nagy főhadiszállás jelentí:

Nyugati hadszíntér.

A 193 as magaslapon Boucheutól északkeletre elfoglalt új állásunk ellen intézett francia kézigránát támadásokat visszavertük. Egyébként a viharos esőzések folytán semmi jelentős esemény nem történt.

Keleti hadszíntér.

Nincs új esemény.

Bolgár győzelem Strumicánál.

Az angoloktól 10 ágyut elvettek.

Balkán hadszíntér.

Kövess tábornok hadserege az utolsó két napon mintegy 1200 foglyot szállított be; Gallwitz tábornok hadseregénél nem volt jelentős esemény.

A bolgár csapatok Strumicától délre az angoloktól 10 ágyut vettek el. (Min. eln. sajtóosztálya.)

Szalonikiból Valóba megy az expedíciós sereg.

Bern, dec. 10. A "Temps" harctéri tudósítója szerint a francia expedíciós sereg helyzete egyenesen kétségbeesítő. Szalonikit nyugatról moesarak veszik körül, keletről apró tavak, a Kalkidike félsziget pedig erősen sziklás, alig megközelíthető. A szalonikii öböl ellenséges tengeralattjárók blokádjával vagy aknák elhelyezésével bármely pillanatban elzárhatják. A lap szerint jó volna már előre gondoskodni egy más operációs bázisról, arra az esetre, ha Sarrail tábornok seregének el kellene hagyni Szalonikit. Különösen alkalmasnak Valót tekintik erre a célra, mert onnan kitűnő ut vezet Macedónián keresztül.

Angol jelentés a bolgár győzelemről.

Rotterdam, december 10. Az angol hadügyminiszterium jelentí:

A bolgárok december hatodikán heves tüzelés után megtámadták csapatainkat a Doiranától nyugatra. Kis bolgár különítmények behatoltak előretolt lövészárkainkba, de szuronyharcot elkergettük őket. Másnap megismétlődtek a bolgár támadások és a bolgároknak tulerejükkel sikerült csapatainkat állásainkból kiverni. A sötétség védelme alatt visszaszereztük vonalainkat. Veszteségeinkről még nem érkeztek jelentések. A következő napon, december nyolcadikán az angolok valamennyi támadást visszautasítottak, este azonban új állásokba vonultak vissza, amelyek jobban esatlakoznak az általános vonalhoz.

Pétervárott kihirdették az ostromállapotot.

Budapest, december 10. (Saj. tud.) Moszkvában ismét borzalmas utcai harcok törtek ki. Pétervárott kihirdették az ostromállapotot.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 10.

A képviselőház mai ülését követően tizenegy óra előtt nyitotta meg Beöthy Pál elnök.

Az ülés megnyitása után az elnök jelentette, hogy a Feministák Egyesülete a választójognak a nőkre való kiterjesztése érdekében kérvényt nyújtott be a képviselőházhoz. Ezt a kérvényt átutalták a kérvényi bizottsághoz.

Következett azután a felhatalmazási törvényjavaslat általános tárgyalásának a folytatása. Az első felszólaló Sztéryi József volt, a ki előtt egy nagy esomó irás és akta feküdt.

Sztéryi József beszéde elején hangsúlyozta, hogy gazdasági kérdésekről lévén szó, hangot kell adni annak az elkéskedésnek, amely a gazdasági köröket ország-szerű elfogja. Nem a gazdasági helyzet, hanem más miatt történik ez. A háború okozta helyzetet mindenki türelemmel és lelkesedéssel viseli, hanem az elkéskedés a kormányzati intézkedések, illetőleg nem intézkedések miatt van, amelyek a gazdasági életet még súlyosabbá teszik. (Helyeslés a baloldalon.)

És ezek a „nem intézkedések” igen számosak. Itt van az adminisztrációban megnyilvánuló kormányzati rendszer, amely béklyóba veri a gazdasági életet. Itt van a városi lakosság elkéskedése a kormányzati élelmiszerkérdésben tanúsított magatartása miatt. Itt van a forgalomterén beállott lehetetlen helyzet, itt van a kormány teljes tehetetlensége az építőiparban egyesített iparágak terén. Itt vannak a hadseregszállítások, amelyeknél a magyar gazdasági életből száz- és százmilliók vesznek el. (Helyeslés.)

Itt van az az irányzat, amely abban jut kifejezésre, hogy a kormány nagy ipari körök mellőzésével egy forrásból merít. Itt van a társadalom nagy érdeke: a szociálpolitikai, a dolgozó társadalom érdekeinek nagymérvű elmélyítése. De nem kíván ez uttal ezekkel foglalkozni, csupán a háború utáni élet gazdasági feladataival. E feladatok megoldása azonban megakad első sorban a közigazgatás közömbössége miatt. Néhány példát hoz csak fel arra, hogy az állami közigazgatás mennyire megbénítja a kereskedelmi forgalmat.

Igy például annak idején a Házban buzditották a magyar ipart és kereskedelmet, hogy a meghódított területen igyekezzék magának tért hódítani. Ezt meg is próbálta, de a katonai kormányzás sajnálatára közölte az illetőkkel, hogy addig nem tehet semmit, amíg a magyar királyi pénzügyminiszter el nem intézi a kiviteli kontingensek dolgát és addig, amíg ez meg nem történt, eskis az osztrák pénzügyminiszter által engedélyezett kivitel jöhet létre, a mi viszont azt jelenti, hogy az osztrák ipar ismét elfoglalja a meghódított területeken azt a helyet, amely nekünk is juthatna.

Egy más eset a hadsereg fémgyűjtő hivatalának a működése. Összeszedik a réz-érményeket, holott az ország erdélyi részében két rézbánya van, a melyek azelőtt francia tőkével voltak üzemben.

Teleszky beszéde után szünet volt, amely után Sággy Gyula beszélt. Beszédében azon kívánságának adott kifejezést, hogy a bekövetkező szerb gazdasági kiegyezésnél Magyarország önálló államisága biztosítva lesz. Szóvá teszi a Szegefü-ügyet s a javaglatot vissza utasítja.

Krolop Hugó szász képviselő után Huszár Károly határozati javaslatban kéri, hogy az elesettek özvegyeinek a háború végéig megadják a hadisegélyt.

A vitát délután hat órakor félbeszakították, holnap folytatják.

Városi közgyűlés.

Második nap.

Tegnap délután folytatta s be is fejezte decemberi közgyűlését Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága.

Hlatky Endre főispán elnöklése alatt csupán néhány bizottsági tag volt jelen.

A rendőrelégénységnek az 1915. évre 50 korona csizmapérez pótlékot szavaztak meg.

Az erre vonatkozó tanácsai javaslatnál Lukács Ödön főjegyző a városi tűzoltók részére is javasolta a csizmapérez pótlék megadását, azonban a tűzoltóknak a tűzoltási célokra megszavazott összegnél elért megtakarításból lehet csak majd pótlékot megszavazni.

A tanács előterjesztette a l. sz. káptalani uradalom beadványát, melyben az eddig fizetett évi 4500 korona vámtalány összegét az 1916. évre is állapítják meg. A tanács javasolja, hogy az általános összeget, mint a forgalmi viszonyoknak megfelelő, fogadja el a közgyűlés.

Weiszlovits Gyula már tavaly is megfelelő adatokat kért ebben a kérdésben. Ezuttal is kimutatást kér arról, hogy milyen nagy területet ölel fel a káptalan érdekelt birtoka, a cselédség száma, stb.

Komlóssy József a káptalani uradalom kérelmét teljesítendőnek tartja s éppen a mostani viszonyok mellett nem idősebb a város ellenkező állásfoglalása.

A tanács javaslatát elfogadták. A városi villamos-telepen felállítandó gőzturbina költségeihez 12500 korona póthitel engedélyezését javasolja a tanács, amelyet a közgyűlés meg is szavazott.

Kapcsolatosan felszólalt dr. Horváni Géza s a városi villamosmű igazgatójának kinevezését sürgeti. Különösen azért fontos a mielőbbi kinevezés, mert az év vége a gyünk s ne kelljen kétszer leltározni és a mű mielőbbi kinevezés alá kerüljön.

Rimler Károly polgármester felvilágosításul felelt, hogy a pályázókról kimerítő táblázatos kimutatást készített, amely most van sokszorítás alatt; ezt a táblázatot szétküldik a felügyelő-bizottság tagjainak, hogy teljes tájékozást szerezzenek a pályázókról.

A csendőrszkola építésénél teljesített műszaki vezetés, felügyelet és ellenőrzésért Készeghy József v. főmérnöknek 4000 K, és Grundböck István v. építész részére 3000 korona tisztelet díjat szavaztak meg az építési költség terhére s mivel ez összegek nem a városi pénztárt terhelik, a tiszteletdíjak kiutalványozására a belügyminisztertől a felhatalmazást kikéri a város.

Vidor Manó r. t., a papír és írószerek szállítója, az 1915-18. évrakre az egységárak 50 százalékos felemelését kérte. A tanács a kérelmet elutasította s javasolta.

Biró Márk hivatkozva a papír- és írószerek nagymérvű drágulására, helyesnek vélné, ha a város a szerződésben megszabott árakat némileg emelné. Indítványozza, hogy a kérelmet adják vissza a tanácsnak, ily irányu újabb előterjesztés végett.

Komlóssy József ellenzi az emelést. Mikor alacsonyabb árai voltak az írószereknek és a papírnak, a vállalkozó nem jött, hogy lejjebb szállítja az árakat. Azelőtt 1200 koronát fizetett a város azokért a dolgokért, amiket most 6000 koronáért váltal el a szállító. Ha ennek a vállalkozónak felemelik az árakat, jönnek a többi vállalkozók s a lavina megindul. A tanács elutasító javaslatának elfogadását kéri.

A kérelmet elutasították. Néhány előleg iránti kérelmet intéztek még el s a közgyűlés véget ért.

Hatósági hus- és zsir-üzlet.

Olcsóbb lett a városi sertéshus

A városi élelmezési ügyosztály folytatja a közlelmezés ellátására irányuló akcióját.

A legutóbbi városi közgyűlésen Szabó Károly ferszirozta, hogy a város már most gondoskodik a közönség husellátásáról, olyképpen, hogy a téli hónapokban szerezen be fokozatosan 800-1000 drb hizott sertést s ezeknek husát árusítják ki, míg a szalonnát és zsirt raktározzák.

A polgármester az indítványt ellenezte, de kijelentette, hogy a városi tanács már is szerezen be sertéseket s a husát és a feldolgozásból kikerülő töltelkeket elárúsítja s a zsirt és szalonnát raktározza, sőt már husfeldolgozó műhelyt is rendezett be a város.

Tegnap reggelre meg is jelent egy új üzlet aajtaja felett a felírás:

HATÓSÁGI HUS- ÉS ZSIR-ÜZLET

és pedig a Szent László-tér és Teleky utca sarkán, a Nagyvárad Takarékpénztár épületében. Az üzlet teljesen a hentesüzletek mintájára van berendezve.

Ugyanebben az új üzletben is, mint a Szent László-utcai régi üzletben, nemcsak hus, zsirt és szalonnát, hanem különféle kolbászt, hurkát stb. lehet kapni naponta.

Az árak is tetemesen mérsékeltebbek, mint eddig a Szent László-utcai egyetlen hatósági üzletben volt, amennyiben most már a város is 4 K 80 filléért adja nyomtatékkal a sertéshust s a hurkafélék kilójának árát is leszállította 4 koronáról 2 korona 40 fillérré.

A minőség eddig is kiváló volt, de sokakat a magas ár tartott vissza a vásárlástól. Most ezen is segített az élelmezési ügyosztály s azt hisszük, nem fog a város nyakán maradni, hanem kevés lesz naponta, a mit eladásra becsát.

Az új üzlet megnyitásáról Lukács Ödön főjegyző a következő értesítést adta ki:

A városi közlelmezési ügyosztály a piacon vásárló közönség kényelmét szolgálva a Szent László-tér és Teleky utca sarkán levő Nagyvárad Takarékpénztár épületében egy második hentesüzletet nyit, melyben folyó hó 11 étől kezdve reggel 7 órától esti 8 óráig a következő sertéstermékek kaphatók:

Sertéshus (nyomtaték nélkül) kilónként 5 20 K. Sertéshus (nyomtatékkal) kilónként 4 80 K. Háj kilónként 6 60 K. Olvasztani való szalonna kilónként 6 40 K. Zsir kilónként 7 40 K. Paprikás, vagy füstölt szalonna kilónként 7 70 K. Naponta délután 5 órakor frissen készült májas, véres és tudds hurka, citromos és foghagymás kolbász tisztán, házilag a legjobb anyagból készülve, vásárolható, még pedig: A hurka félék kilója 2 40 K. Friss kolbász kilója 5 60 K. Füstölt kolbász kilója 6 K. Borsajt kilója 6 K.

Nagyvárad, 1915 december hó 10 én.

Lukács Ödön,
főjegyző.

* Zsuzsi kisasszony a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simex Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád. Te szőke gyermek. Háborus lemez ujdonságok. Hangszerek hegedük, gramafonok eladása és javítása elesóárban. Már különlegességek.

250 kitüntetés a 4-ik honvédgyalozezrednél

A mi házi honvéd ezredünkről már annyi dicsőségteljes dolgot jelentett Héfer és annyi sok szines hőstettet örökítettünk meg mi is, hogy erről az ezredről bármi vitézi tettet is mondanának, már nem találjuk lehetetlennek. Az ezredből most idehaza tartózkodik Karácsony Jenő zászlós, akiről első szereplése a debérdői halálmezőn meglepott mindenkit és akinek mindenki gratulált hasajövetele alkalmával. A fiatal hős november 24-én sebesült meg egy éjjeli támadásunk alkalmával.

Napközben ugyanis az olaszok elfoglaltak egy 200 méteres jelentéktelen részletet.

Jött azonban az este és mintha az lsonzó minden rége meglevénedett volna, jöttek a honvédek hegyeket rengető rajta kiáltással. Az olaszokat nagyszerű front-támadással lepték meg és míg az olaszok minden erejüket idekoncentrálták, addig a honvédek zöme oldalról kezdte felgöngyölni a 200 méteres esatateret. Rettenetes esata dult több, mint egy órahosszat. És az egy óra olyan aratását jelentette a halálnak, amilyen ritkán volt még. Dolgozott a gépfegyver, a kézfegyver és kézigránát. De reggelre már megint a honvéd volt az ur. Ékezésben sérült meg Karácsony Jenő is. Az areán kapott egy kézigránát szilánkot és az tette harcáptelenné.

A múlt havi nagy olasz offenzíva alkalmával a 4-es honvédek úgy kitüntették magukat, hogy egyetlen egy ütközet után összesen 250 kitüntetést kaptak. Ekkor nevezte ki az ezredparancsnok Karácsony Jenőt és Morvay Loránd hadapródokat zászlósokká.

Morvay Loránd biharmegyei fiu, az édes-atyja szatmári törvényszéki bíró. Karácsony-nyal egyetemben ő is megkapta a nagy ezüst vitézségi érmet és most mint századparancsnok küzd az áruló olaszok ellen.

A 250 kitüntetést József főherceg maga személyesen akarta a kitüntetett hősök mellére feltűzni, azonban ebben akadályozva volt és így az udvarmesterét küldte el a szép aktus elvégzésére. November 21-én tüztök fel a hősök mellére a ragyogó érmeket.

Karácsony Jenő elmondása szerint az olasz nem gyáva, de nem is vakmerő. Kötelességet pontosan teljesíti, csak amilyen az olasz nép feje, olyan a közembere: szemtelen. Az olasz tüzéség kitűnő. Igaz, hogy van nekik is 30 és felesünk, de az nyomába sem léphet a miénknek, mert hajóágyu, annál jobb a 23 asuk.

— Minden jól menne ott, csak egyszer mi is offenzívába lépünk.

Arra a kérdésünkre, hogy milyenek a többi katonák és hogy harcolnak azok, igen érdekes felvilágosítást adott a fiatal hős.

— A magyar honvédek mellett egyedül a bosnyák katona tud harcolni. Ezek a katonák bámulatos hősiességet fejtenek ki. A roham minden gyönyörűk. Hanem aztán a mikor bele keverednek a közti tusába, nincs az a földi hatalom, mely meg tudna állni előttük. A bosnyák katona fegyver nélkül is többet tud végezni, mint valami más talpig fegyverben. Elképzelhető már most mi történhetik egy rohamban, ahol csak honvédek és csak bosnyákok vannak.

Fenyeget a hólyagos himlő.

A debreceni polgármester átirata.

A kolera veszedelem újra kísért. A miniszter hivatalos értesítése szerint délen néhol sok áldozata van. Amíg azonban ez a baj még egyelőre csak távolról fenyeget bennünket, addig a másik veszedelem, a hólyagos himlő, már itt döngeti a szomszédos városok és falvak kapuit. Sajnos, a fenyegető veszedelem horderejét nem fogják fel kellőleg és ha a mestani felületes eljárást meg nem szüntetik, a bajt szét hurcolják.

Jelenleg Hajdúvármegye felől fenyeget a veszedelem. Hajduban itt-ott a hólyagos himlőt úgy kezelik, mintha csak egyszerű jelentéktelen dologról volna szó. Ily felületesség mellett aztán akár minden erejét megfeszítheti Biharvármegye, még sem tud gátat vetni a veszedelem elterjedésének és behurcolásának.

A baj főokáról dr. Tüdős debreceni főorvos jelentést tett a debreceni tanácshoz. A jelentés szerint a főorvos vizsgálatot tartott a debreceni kórházban, ahol türehtetlen állapotokat talált. A betegek közt több hólyagos himlőben szenvedő beteg volt. Ezek mind vidékiek voltak, akik bejőve Debrecenbe, utközben ki tudja hány embert fertőztek meg. A törvény értelmében a hólyagos himlőben szenvedőkről azonnal jelen-

tést kellett volna tenni a kórháznak a városi főorvoshoz, azonban ezt nem tette.

Különben a debreceni köz-kórházban a jelentés szerint teljes fejtelenség uralkodik. Ma ha egy beteg jelentkezik felvételre, anélkül, hogy a felvételhez valaki megvizsgálná, a kórházi portás utasítja egyik vagy másik pavillonba. Megtörténik, hogy az irányítási hely meg van telve, akkor a beteg tovább vonzolja magát. A sok mászkálás közben természetesen bárkit is megfertőzhet a beteg.

A főorvos a debreceni városi tanácsot arra kéri, hogy teremtsen rendet a kórházban. Egyben azonban arra is kéri dr. Tüdős a városi tanácsot, hogy intőzkedjék, miszerint a vidéki hólyagos himlőben szenvedő betegek Debrecenbe való beszállítását ne engedje meg, mert Debrecen el lesz árasztva hólyagos himlővel.

A debreceni polgármester tegnap átiratot intézett ebben a dologban Biharvármegye alispánjához. Az átiratban azt kéri a polgármester, hogy Biharvármegye területéről se engedjék ki a hólyagos himlős betegeket.

A debreceni átirat alapja természetesen Biharvármegyében is fel fogják ujitani az ebben az ügyben már korábban kiadott rendeletet, hogy a járványos betegeket ne szállítsák a falvakon keresztül.

x **Poloskairtó MOXIN** biztos zser. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákcsay-ut 7/B.

Hadítitok megsértésével vádolt újságíró.

A nagyváradai esküdtbíróóság ma kezdte Barza Ferenc újságíró bűnügyének tárgyalását, ki hadítitok megsértésének büntetével vádolva állt az esküdtbíróóság előtt. Barza Ferenc ez év tavaszán cikket írt a Tiszántúlba, — melynek akkor munkatársa volt — leírta, hogy Ledóhey őrnagy parancsnoksága alatt egy különítmény indult el Nagyváradról.

Ezzel a csoporttal távozott el Hilf László munkatársunk is, mint hadapród. A cikk szerint az volt a rendeltetése ennek a csapatkülönítménynek, hogy hegyi dandárt alakítsanak belőle, teljesen külön hatáskörrel a portyázásokra használják fel, az ilyen vállalkozásokra kiválóan alkalmas Ledóhey őrnagy vezetése alatt.

Ez volt a cikk tartalma, melyben az ügyészesség hadítitok megsértését látta.

Az esküdtszék Szöllősy Gyula esküdtbíróisági elnök elnöklése alatt tárgyalta az ügyet, azavazóbirák voltak: Gyenge Béla és Sztaehó Károly bírák, a vádat dr. Thury Endre kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. Nagy Mihály ügyvéd látta el.

Barza Ferenc újságíró kihallgatásakor beismerte, hogy a cikket ő írta, s ő tette közzé, de azzal védekezett, hogy ezzel hadítitkot nem sértett, mert a 4-ik honvéd gyalozezred egy századának elutazását írta meg csak, már pedig az köztudomásu, hogy metetszázadok gyakran indulnak a hatérrre, ez nem titok. De az utazás célját sem írta meg, csak azt írta, hogy a század Szegedre megy.

Ezzel befejezték a bizonyítási eljárást s az elnök felhívta a vádat és védelmet, hogy adják elő esetleges indítványukat a bizonyítás kiegészítésére.

Dr. Thury Endre indítványozta, hogy Obrinesák István ezredet hallgassák ki tanuként, hogy igaz-e az, amit a cikk tartalmaz. Indítványozta még, hogy dr. Frankó József katonai szenort hallgassák ki mint katonai szakértőt, hogy meg lett-e sértve a hadítitok.

Dr. Nagy Mihály védő hozzájárult ahhoz, hogy Obrinesák István ezredes tanuképp hallgattassék ki, de ellenezte a katonai szakértő kihallgatását, mint feleslegest.

A törvényszék visszavonult határozathozatalra, majd hosszas tanácskozás után a terembe lépve az elnök kihirdette a törvényszék határozatát, hogy az esküdtbíróóság megkeresi a 4-ik honvédgyalozezred pótzászlóaljának parancsnokságát az iránt, hogy hivatalosan közölje, mi igaz a cikkből, történt-e akkor hadmozdulat, miről a cikk szól. A törvényszék mellőzte Obrinesák István ezredes kihallgatását, mert ezt pótolni lehet az előbbi megkereséssel. Mellőzte a törvényszék a katonai szakértő kihallgatását is, mert hogy hadítitok lett-e megsértve, az a birói eldöntés tárgya.

Ezzel a törvényszék az eljárást elnapolta.

* Három liter **Családi rumot** készíthet bárki pár percz alatt a Farkas-féle családi rum-kivonattal. Ára 60 fillér. Családi thea kivonat 10 adag 50 fillér. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczy-ut 7/B.

A horvátok az új címer ellen. Az országgyűlésen kijelentették a horvátok, hogy nekik kifogásuk van a közös intézményekben használandó új címer ellen. Nem tetszik nekik, hogy a kis címerben az osztrák sas mellett a négy folyó, három bére és kettős kereszt egyedül van ott; a horvát huszonöt kockát is oda szeretnék tenni. Hegy jogos-e ez a követelés, arról erősen lehet vitatkozni. Az érdekes és fel-tűnő csak az, hogy míg a közös ügyekben csak az osztrák címer szerepelt, addig az ellen soha semmiféle horvát felszólalás el nem hangzott. Az jó volt. Mihelyt a magyar címer is jogaiba lép, akkor rögtön van a horvátoknak kifogásuk, panaszaik, sérel-mük, a testvériség jogaima. Így volt min-dig: „Agram” jó volt nekik, „Zágráb” már nem kell. A kétfejű sas ellen sem volt pa-naszuk. Szent István kettős koronája azon-ban már sérelem. Így fest a testvériség a Dráván túl.

..HIREK..

*** Katonai kitüntetés.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Harsányi László* 101. gyalogezredbeli tart. hadnagyot a ka-tonai érdemkereszt III. osztályával tűn-tette ki.

*** A Katholikus Kőr a bolgár Vörös-Keresztért.** A nagyváradai Kath. Kőr is kiveszi részét abban a nemes moz-galomban, amely a bolgár Vörös-Kereszt támogatására országsszerte megindult. A Katholikus Kőr a bolgárok Vörös Keresztjé-nek előjárta e hó 19-én a Katholikus Kőr Szent László termében délután 5 órakor ünnepélyt rendez. Az ünnepélyen P. Tréfán Leonard ferencrendi szerzetes fog beszédet mondani. P. Tréfán igen kiváló szónok, bi-zonyosan sokan fognak érdeklődni előadásá-iránt s remélhetőleg ott lesz mindenki, aki a jótékonyt az eddig is mindig kultí-valta.

*** Kisdombró a szegénység miatt bezáratja az iskolát.** Kisdombró köz-ség iskola gondnokai tegnap szokatlan ké-relmet adtak be a vármegyének. A kére-lemben arra hivatkoznak a kisdombróiak, hogy a nagy szegénység miatt nem képe-sek iskolába járattatni a gyermekeiket. A től folyamán pedig az anyáknak szükségük lesz a gyermekekre, de mag nem is képesek kel-lőleg ruházni őket. Az iskola gondnoka arra kéri a vármegyét, hogy az iskolát már-cius 1 ig zárják be. A vármegye természeté-sen nem fogja teljesíteni az alaptalan ké-relmet.

*** Ajándék a hősök emlékére.** *Rosenberg Izó* nagyváradai cementáru- és műkögyáros beadványban értesíti Nagyvárad városát, hogy a haretáron elesett nagyváradai hősök emlékére egy 2 méter magas és 80 centiméter széles díszes műkő virágtartót készített, amelyet Nagyvárad városának ingyen felajánl. Örökzöld virággal beültetve a város bármely parkjának díszé lenne. A felállítás költségeit is magára vállalja. Nagy-várad közterei olyan szegények szobrok és hasonló díszekben, hogy örömmel fogadja bizonyára az ajándékot, annál is inkább,

mert elesett hősi fiai emlékezetére is szolgál.

*** Tagfelvétel az Urnók Mária Kongregációjában.** Lélekemelő, szép ünnepélye volt december 8-án az Urnók Mária Kongregációjának. Három napos lelki gyakorlattal készültek a kongregációk leg-szebb ünnepére, a tagfelvételi szertartásra; ezeken a lelki gyakorlatokon a város elő-kelő női társadalmából számosan vettek részt. A tagfelvételi szertartása a Szep-lő-telei fogantatás ünnepén délelőtt 8 órakor kezdődött a Szent László fimenedékház ká-polnájában. A szertartást *Bundala Mihály* kanonok végezte, a ki a felavatandókhoz magasröptű, gondolatokban gazdag beszédet intézett.

*** Hólyagos himlő Nagykereki-ben.** Nagyvárad város rendőrkapitányi hi-vatala a közönség tudomására hozza, hogy Nagykereki községben az utóbbi napokban hólyagos himlő megbetegedések fordultak elő. Ebből folyólag felhívja a rendőrkapi-tányi hivatal Nagyvárad város közönségét, hogy már saját érdekében is óvakodják a fertőzéstől, amit a legjobban úgy kerülhet el, ha a kérdéses vidékről terméket egy-általán nem vásárol. Egyben a közönség megnyugtására közölik azt is, hogy a rendőrkapitányi hivatal egyidejűleg a leg-szélesebb körű óvintézkedéseket folyamatba tette. Nagyvárad, 1915 dec. 9-én. *Rendőrfőkapitányság.*

*** A katonák karácsonya.** A gim-názium és az akadémia épületében elhelye-zett beteg katonák karácsonyára Szilágyi Dózsa pr. tanár a dec. 8-án rendezett Mária-Kongregáció ünnepély bevételéből 122 kor. 48 fillért adományozott, melyet hálásan kö-szönünk. — Kérjük mindazokat, kik a Vö-rös-Kereszt vasuti kórház, hadapród iskola betegeinek óhajtanak szeretet esomagot, vagy bármit juttatni, azt a Vörös Kereszt Jobbkéz helyiségébe legyenek szivesek küldeni s előre bejelenteni. A rendezőség.

*** Adományok.** *Gábrily Lajos* ka-nonok 50 koronát küldött szerkesztőségünkbe a hadiárvák részére, *Andrényi Károly* és fiai cég pedig szintén 50 koronát küldött a 4. honvédegyezrednek meleg ruhával ellátására. Ezenkívül még a következő ado-mányok érkeztek: esztelneki *Janosó Lajos*-néből 20 K, és pedig 10 koronát a sebesült katonák karácsonyfájára s 10 korona a Vörös Kereszt központi konyhája részére, szegfalvi *Szeghy Jolántól* 10 K, és pedig 6 korona a sebesült katonák karácsonyfájára, és 5 korona a Vörös-Kereszt központi kony-hája részére. *Iványi István*-néből 5 K a vak katonák részére. *Bilkei Papp Annától* 20 K a sebesült katonák karácsonyfájára. Rend-eltetési helyére juttatjuk.

*** Sienkiewicz levele a pápához.** Mint ismeretes, a pápa az egész világ min-den népéhez felhívást intézett, hogy novem-ber 21-én gyűjtsenek a templomokban a há-boru longyelországi áldozatai számára. *Sienkiewicz Henrik* községi iratot intézett a pá-pához és ezt a levelet az *Osservatore Ro-mano* vezetőhelyen közli.

... hálánk elmulthatatlan lesz, miat az a biztos tudatunk, hogy a veszély, nyom-orúság és gyász órájában nyugodt szívvel for-dulhatunk a Szentszékhez. A longyel nép a legmélyebb szívéből katolikus volt miadig és hite a legsúlyosabb megpróbáltatásokat is kiállotta XV. Benedek nevét gyermeki oda-adással fogják említeni vérrel és könnyekkel áztatott hazánk minden zugában Szentiek reménnyel fordul e név felé és hi szük, hogy a világ nem hagyja el Longyelországot nyo-

morúságában és az ország a legjobb, leg-nagylelkűbb atyára talál vezetőjében. Adja az isteni Gondviselés, hogy valaha a long-yel népnek médjában állhasson káláját és és ragaszkodását tettekkel és nemesak sza-vakkal bizonyítani.

*** Dr. Kuncz Elek halála.** Mintegy két évtizeddel ezelőtt dr. Kuncz Elek mint kir. tankerületi főigazgató köztisztviselőben állott Nagyvárad előkelő társadalmában. Mint kiváló pedagógus szakkörökben nagy tekintélynek örvendett. Majd Kolozsvárra helyezték át, ahol később nyugalomba vo-nult. Tegnap Kolozsvárott elhunyt. Holttestét Nagyváradra szállítják. Temetése holnap, vasárnap, december 12-én délelőtt lesz a r. kath. egyház szertartása szerint a nagy-váradai vasútállomáson, amely után haló porát az előtt 24 évvel elhunyt felesége mellé a várad elászi temetőbe helyezik örök-nyugalomra.

*** Az olasz kormány a pápa beszédéről.** Luganoból jelentik: A pá-pának a tegnapi tartott konzisztóriumban mondott beszédére az olasz kormány már va-laszolt. Orlando igazságügyminiszter ugyanis a kamarában a legfermaszerűbb és a legki-fejezettebb módon azt a nyilatkozatot tette, hogy amaz államnek nagykövetei, a melyekkel Olaszország háborút visel, vagy a diplomáciai viszonyt megszakította, teljesen szabad elhatározásukból távoztak Olaszor-szágból, közel lévén az a föltevés, hogy egyénileg inkább a távozást óhajtották, mi-közben azt a hitet keltették, mintha az erő-szoknak engedtek volna. A garancia tör-vény az igazságügyminiszter szerint tisztán nemzeti jellegű dokumentum s egyáltalában nem kétoldalú szerződés, amely bármely más oldalról való hozzájárulást tenne szük-ségessé. Erre a pápai orgánus az felelté, hogy az olasz kormány a követek részére ellenőrzést akart előírni, a kormányokkal való siffrizott irású érintkezésre nézve, a a minnek tekintetében a Szentszék a felelős-séget nem akarta magára vállalni. Ebből a diszkusszióból kiviláglik, hogy a hadviselő hatalmak diplomatáinak Olaszországból való elutazása Olaszországra nézve többet je-lent, mint egy átmeneti jellegű diplomáciai kérdés.

*** A Vörös-Kereszt felhívása a nagyváradai cukorka-kereskedők-höz.** A Vörös-Kereszt Jobbkéz osztályának a helybeli kórházakban levő beteg és sebe-sült katonák karácsonya részére több megy-nyiségű olesó cukorkára (savanya angol eukor, csokoládé cukorka) volna szükséges, kérünk mintákat és ajánlatokat hétfő déli 12 óráig beküldeni (törvényszék 25. ajtó) a Vörös-Kereszt Jobbkéz osztály helyiségében. Az ajánlatok fölött hétfőn délután lesz határozat.

*** Városi tojáseladás.** A városi közlelmelési ügyosztály által ujjlag beszer-zett friss, lámpázott tojás árusítása folyó hó 11-én kezdetét veszi a Szent László-tér 5. és 16. alatti, a Teleky-utca 4. sz., a Kolozs-vári utca 55. sz., a Temető-utca 10. és a Széchényi-tér 6. szám alatti városi liszt- és élelmiszer raktárakban. A tojásvásárlás ugy-mint eddig, csakis a liszt, vagy zsiratalvá-nyok felmutatása mellett történhetik. Minden egyes családtag hetenként csak 2 db tojást vásárolhat. A tojás ára további intézkedésig darabonként 18 fillér. Nagyvárad, 1915 de-cember hó 10-én. *Lukács János*, főjegyző.

*** Adományok Váradfalva tem-plomára.** Az Urnók Mária Kongregációja által Váradfalva templomára megindított gyűjtéshez ujjban a következő adományok érkeztek: *Spett Gyula* apátkanonok 50 K, Isten nevében 10 korona.

*** Eljegyzés.** Piskárkosi és királydaráci Szilágyi Pál dr. eljegyezte bolgárfalvi Sebezy Irént.

*** Katonák karácsonyára.** A harc-téren levő katonáink karácsonyi ajándékára a polgármesteri hivatalhoz újabb a következő adományok érkeztek: Gróf Széchenyi Miklós lt. szert. püspök, lt. szert. kaptalan, Andrányi Károly és fia 500-500 K, Balla és Grósz, Hönig Mór kántinos, La Rosch és Darvas erdőipar r. t. 100-100 K, Flegman Armin, dr. Molnár Imre jogtanár 50-50 K, La Rosch és Darvas tisztviselői 30 K, Lichtmann Mór és neje, Reismann Mór 30-30 K, Leitner Márton 25 K, Tordai Molnár Géza és neje, dr. Mihelffy Lajosné, Rosenberg Izó, dr. Miskóczy Ferencné 20-20 K, Kirschner Mór 15 K, Jelinek Ferencné kertész, dr. Kabos Béla és neje, Dajka Sándor, Fülöp Lajos, Pável Mihály, dr. Kovács S. János keresk. iskolai igazgató, Pálly Lajosné, ifj. Berger Sámuelné, Lichtmann Margitka, öz. Weisz Gáborné, Silbermann József és társa, Kenéz Sándor népf. főhadnagy, Lőrincz Mórné 10-10 K, Grünfeld Bernát, öz. Sonnenfeld Józsefné, Wéner Mórné 5-5 K, Weisz Ferenc, Molnár János és neje, Dezső Mihályné 4-4 K, Schwartz Gyuláné 2 K, Hartmann Mórné 1 korona, Kiss Dávid gyűjtő ivén: Nagyváradi Agrár Takarékpénztár r. t. 10 K, Kiss Dávid, Farkas István, Reichard Dezső, Blaha István, Wurst József, Fröhlich János és György, Haász Fülöp és Fiai, Huzella M., Barna Jenő 5-5 K, Haász Lipót 3 K, Pető Zsigmond, Ujlaky István, Rein Jenő, Simon Béla, Boros Jenő 2-2 K, Márton József 1 K, Czirják Zsigmond gyűjtő ivén: Farkas Gábor 3 K, Cigmet Matias, Benedek Simon, Tipanuez Juliska, Papp János, Koss Demeter, Török Sándor, N. N., Farkas Józsefné, Paller Lajos, Vargha Károlyné, Brünner Mihály 2-2 K, Fényes Lajos, Trébenschaf Sámuel, Sehlésinger Jakab, Hant Imre, Rosenzweig Mihály, Szász János, Guj Áron, Cikár Mihály, Fekete Sándor, Marozsán Károly, Molnár Gábor, Szivák József, Vargha Gábor, özvegy Teleky Sándorné, Trinkó János, Pinter Tamás 1-1 korona, öz. Spitz Jakabné, Gál Miklós Ferenc, Móra János, Knoch Ferencné, Balló Józsefné, öz. Gál Sándorné, Kovács József, öz. Szabó Lászlóné, Szigeti Sándor 1-1 korona, Biezők Mihály 80 fillér, Rottensteiner Lajos, Oláh Lajos, Huszka János, öz. Kreimary Lajosné 60-60 fillér, öz. Kovács Ferencné 66 fillér, Szűcs Lajos, öz. Kádár Józsefné, Romaszky József 50-50 fillér, Kiss Ferenc, Bodnár Rudolf, Nemes János, Milotai Bálintné, Tajti Vencel, Papp Lajosné, Bálint Györgyné, Gencsi Sándorné, Nemes Lajos, Gurzó István 40-40 fillér, Vas György, Olasz Antal 30-30 fillér, Ujlaki István, Vas Sándor, Seiferman Ede 20-20 fillér. Összesen 60 korona 56 fillér.

*** Be kell jelenteni a postós-zükségletet.** A Kereskedelmi és Ipar-kamara a következő értesítést adja ki. A m. kir. miniszteriumnak 4324-1915. M. E. sz. rendeletére való hivatkozással felhívjuk mindazokat a személyeket, cégeket, egyleteket és önkormányzati területeket, akik, illetve, amelyek szövetek, tiszta gyapjuból, félgyapjuból, valamint manipulált szövetek, konfekcionált férfiruhák, takarók előállításával iparszerűen foglalkoznak, ily cikkeket iparszerűleg felhasználnak, feldolgoznak vagy üzletben tartanak, hogy ezen cikkek bejelentésére szükséges bejelentő lapok iránti szükségletüket az alulírott kamaránál azonnal jelentsek be, nehogy a jövő évi január hó 5. lapjáig terjedő bejelentési kötelezettségeikben a bejelentő lap hiánya miatt akadályozva legyenek. Ugyanis az alulírott kamara a bejelentő és nála majd megszerzendő lapokat a mutatkozó szükséglet arányában fogja e hó 15-én a kereskedelemügyi miniszteriumtól beszerezni és az illetőknek e hó 28-ig rendelkezésére bocsátani.

Előíratos, színes katonai szövetek; tiszti egyenruhászövetek: tiszta gyapjuból, félgyapjuból való és manipulált árúk; köpenyek; polgári férfiruhák; takarók egyenként külön lapon jelentendők be. A szükséglet tehát ennek szemellett tartásával közzendő. Nagyváradi, 1915. december hó 9. A nagyváradi Kereskedelmi és Ipar-kamara: Dr. Moskovits József sk. elnök. Dr. Sarkadi Lajos sk. titkár.

*** Csomagküldés a tábori postákhoz.** Magyar csomagok az eddigi feltételekkel a 605. számú tábori postához is küldhetők. A 150. számú tábori postához további intézkedésig magyar csomagok nem küldhetők. Nagyváradi, 1915. december 7. Soós, pt. felügyelő, hivatalvezető.

*** A vásári vonat menetrendje Nagyváradi és Vésztő között.** Értessük a t. közönséget, hogy a nagyváradi országos vásár alkalmából december hó 13-án Vésztőtől—Nagyváradig a 7215 számú Nagyváradtól—Vésztőig pedig a 7316 számú szénéllyszállító vásári vonatok közlekednek az alábbi menetrend szerint.

Vésztő éjjel indul 3:25. Kótpuszta 3:42. Ibráz 3:56. Dobai-puszta 4:07. Komádi 4:14. Nagytótipuszta 4:26. Körösszakál 4:48. Körösnagybánszék 4:59. Körösszeg 5:11. Vizesgyán 5:17. Körösgyères 5:33. Ujpalota 5:46. Biharszentandrás 5:55. Ószipuszta 6:10. Nagyváradra érkezik reggel 6:26. Nagyváradi délután indul 5:05. Ószipuszta 5:23. Biharszentandrás 5:31. Ujpalota 5:40. Körösgyères 5:54. Vizesgyán este 9:08. Körösszeg 6:15. Körösnagybánszék 6:26. Körösszakál 6:47. Nagytótipuszta 7:04. Komádi 7:16. Dobai-puszta 7:22. Ibráz 7:34. Kótpuszta 7:48. Vésztőre érkezik 8:03.

*** Katonák karácsonya.** A helyi kórházakban ápolat sebesülteknek karácsonyára újabb adakoztak: Barna Jenő 12 trikó alsónadrág, 6 ing, Balázsházy Bertalanné és leányai 50 kor., dr. Bozóky Alajosné 10 kor., öz. Szolnok Jánosné 4 kor., Szolnok Ilonka 2 kor., Tatár Zoltánné 4 kor., Baumeister Ernőné 10 kor., Kerekes Mariska szakácsnő 10 zsebkendő, Bringzó Jánosné dada 10 zsebkendő, Wertheimstein Aranka 10 kor., dr. Vaszkics Gyula katonák 20 kor., Fábrius Dezsőné 10 kor., Poyvár Jánosné 10 korona. A Vörös-Kereszt Jobbkéz osztaga: br. Luszénzky Lenke 20 kor., Pally Lajosné indítványára 30 koronát küldött, Pásztor Ferenc s neje, Balázs György meleg ruhákat a katonáknak. Takács Antal teliakabát, Huzella Gyula és Odón férfiruhák, fehérneműk, Baumeister Ernőné egy irlámpa, Reichard Dezsőné 24 hósapka. Mind-ezen adományokat hálásan köszöni a Vörös-Kereszt Jobbkéz osztaga s kéri a közönség további támogatását.

*** Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle hurut-szeletkét. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Telefon: 18-02.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szaceva-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értékesítési a Gazdasági és Iparbank-nál.

*** Kossuth-utca Sas-palota. Telefon: 635. sz. Auszódó** 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan, kávépörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztók rendelkezésére áll, nagymennyiségben teák, rumok, kakaó, csokoládék, szardíniák, sajtok, szalámi, Kugler Gerbeaud cukorkák. Színházba, Apolló, Uránia és Vigadó moziba járók cukorkát Auszódótól Kossuth-utca, Rákóczi uton, Zöldfa-passzáz és Kossuth-utcai passzázban vásárolhat főüzleti árak szerint, kávékrém 1 darab 2 fillér, 1 nagy rud csokoládé 16 fillér. Kossuth utcai passzázban külön halkonzerv üzletben kaphatók összes faju pácolt halak, u. m. ossee, fillé, tengeri hal, mely pótolja a húst, stb. Karácsonyra és Mikulásra még soha nem létező óriási nagy szaiuncukorka vásár és sok ajándéknak való édességek kaphatók. Katonai postaládák és haretéri dobozok megtöltése üzleteimben árúkkal együtt beszerezhető. Üzleti vállalatom: Főüzlet: Kossuth-utca, I. sz. fiók: Sas-passzage halüzlet, II-ik fiók: Zöldfa-passzage kabaréval szemben, III-ik fiók: Csokoládé Király Rákóczy ut, Orsolya zárdá.

*** Családi rum** vaniliával vagy ananász izzel literje K. 3:80. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 1:20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombaton: Ónagysága ruhája.
Vasárnap délután: Muzikus leány.
Vasárnap este: Ónagysága ruhája.

A bérceni szándékozók figyelmébe ajánlja a színház vezetősége, hogy az idénybérlet második felére a bérletigényeket csak e hó 15-éig tartják fenn.

A Muzikusleány. Tegnap kezdte meg a színházi jegypénztár a vasárnapi előadásokra a jegyárúsítást. A közönség ez alkalommal nemcsak az este színiárára kerülő Ónagysága ruhája iránt tanúsított meleg érdeklődést, de már elővételben tömegesen vásárolta a jegyeket a délutáni előadásra is, mely alkalommal a közkedvelt Muzikusleány lesz műsoron.

IRODÁLOM

Nagyasszonyunk, képes leánylap, megjelenik július és augusztus kivételével minden hó elején, előfizetési ára egy évre 4 korona, szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII. Damjanich-utca 50. szám alatt van. A kitűnő lap legutóbbi számának érdekes és változatos tartalma a következő: Jézuska esküje. Alföldiek a háboruban. Irta: K. József László. — Kitűntetett — hajószakácsnő. — Fehér leány a Visztulán. Irta: Blaskó Mária. — Főzöcske. Chryzanthéme. — Az erdei leány. Regény. Irta: Gyulai Adám. — Meddig? Költemény. Irta: Chryzanthéme. — Ki volt a Mikulás? Költemény. — A leányok hadserege. — A hadseregélyező kérelme. — A karácsonyi bogár. Irta: Orbán Dezső. — Dundi és a krumpli enkor. — Kakuk Piroska naplója. — Nehéz óra. Költemény. Irta: Konrad Jenő. — Optimizmus. Költemény. Irta: Tóth Gyula. — Ésti hangulat. Költemény. Irta: Bányai Kornél. — Magunk között. — Rovatok. Mindenféle. — A szerkesztő üzenetei.

Kis pejtás legújabb száma a gyermekszobák lázas izgalommal várt kedves vendégének, a Mikulásnak van szentelve. Jó Sándor alkalmi verse után Somorjai G. „Nándorfehérvár estromá”-nak kinevezett nagy iskolai háberut éneklő meg költői rigmusokban. Csátsé Károly „Istenáldás” címen egy érdekes háborús történet keretében arratantit, hogy a lopott jószágon nincs áldás. Lónay Miklós folytatja karácsonyi álom című regényes színjátékát. Miklóssy Ilona művészettel szövi tovább Halászlék Marikája regényes történetét. Befejezésül kedves mesét mond a Nagymama a falusi kis szamárról. A gazdag tartalma, művészi kiállítású és mégis olcsó gyermeklap 20 szám ára 4 K a legszebb karácsonyi ajándék. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VII., Damjanich u. 50. sz. alatt van.

ZENE és MŰVÉSZET.

Rózsavölgyi 1915 évi Karácsonyi Albumát ez évben is örömmel fogják fogadni mindazok, kik a múlt évben is vásárlói voltak az albumnak. Viszont kárpótlást nyerneken igen sokan, akik múlt évben nem vásárolhatták meg az értékes albumot, mert rövid pár hét alatt teljesen elfogott. Nema akarunk jóslásokba boesátkozni, de ha végig olvassuk az 1915. évi album tartalmát és ismételtén megmagaésszük annak izlées kiállítását, jogosan hihetjük, hogy a több ezer példányban nyomott első kiadás a kiváló magyar zenegyűjteménynek rövid idő alatt el fog fogyai Nagysikerű operettek, kabaré, műdalok, katonasótlák, szalon- és táncdarabok teszik gazdagá a 106 oldalas zenegyűjteményt, mely díszes kiállításánál és szolid tartalmánál fogva a legértékesebb karácsonyi ajándék. Kapható lapunk kiadóhivatalában, a helyi könyvkereskedőknél és a kiadónál Rózsavölgyi és Tárjánál Budapest IV., Szervita tér 5.

Legújabb táviratok.

Hivatalos megerősítés Tankosics őrnagy haláláról.

Budapest, december 10. (Saj. tud.) Luganóból jelentik: Hivatalosan megerősítik, hogy Tankosics őrnagy Kragujevácnál elesett.

Az entente a szaloniki expedíciót folytatja.

Budapest, december 10. (Saj. tud.) A Times szerint a haditanács elhatározta, hogy a szaloniki expedíciót nem hagyja abba.

A Görögök válasza az entente jegyzékére.

Budapest, december 10. (Saj. tud.) Athénből jelentik: Az antant hivatalos jegyzékére a választ délután átadták. A görög kormány megújította a kívánalmak ígéretének teljesítését.

Az entente utolsó kísérlete Athénben.

Athén, december 10. (Magyar Távirati Iroda.) Szkuludisz miniszterelnök tegnap az olasz és orosz követeket fogadta. Ennek a diplomáciai lépésnek nyilván az volt a célja, hogy közöljék a görög kormánnyal, hogy Olaszország és Oroszország is csatlakozik az angol és francia kormánynak kö-

veteléseikhez, amelyekben biztosítékokat sürgettek a szaloniki expedíciós csapatok biztonságára céljából.

Rabov elfoglalása.

Budapest, december 10. (Saját tud.) Luganóból jelentik: A németek, bolgárok elfoglalták Rabovot. Gallwitz hadserege a Demirkapu felé nyomul. Bolgár bandák megtámadták a franciák balszárnyát.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala az érdekeltek tudomására hozza, hogy a császári és királyi külügyminiszter úrtól vett értesítés szerint a Németországból a háboru tartama alatt hazájukba visszatérő keresetnélküli és vagyontalan osztrák és magyar alattvalók részére a németországi vasutakon, a bajor vasutak kivételével, hol 50 százalékos menetdíj kedvezményben részesülnek, díjmentes utazás kedvezménye engedélyeztetett; s az illetők podgyásza is díjmentesen továbbíthatik. E kedvezmények a os. és kir. külképviseletek (követség, főkonzulátus, konzulátus) által kiállított és a segélyre szorulást bizonyító igazolványok alapján boesáttatnak rendelkezésre és pedig azon személyek számára is, akik csak a háboru tartama alatt költöztek Galiciából Németországba és most (a os. és kir. kormány engedélyével) oda visszatérni kívánnak. A díjmentes utazási kedvezmény nem terjed ki a külföldön internált és a császári és királyi, illetve a magyar kormány költségén haza szállítandó személyekre, akik az eddigi gyakorlat szerint a díjak hitelezése mellett továbbíthatnak. A Németországból, vagy azon keresztül visszatérő vagyontalan osztrák és magyar honosak, nem különben ezek család tagjai által feladandó ingóságok szállítására a német vasutak részéről ugyanesak díjmentes szállítási kedvezmény engedélyeztetett.

Nagyvárad, 1915 december 1 én.

Rendőrfőkaptányság

MIT vegyünk karácsonyra ajándékba azoknak, akik a szépet és a zenét szeretik?

A legértékesebb, a legszebb és a legnagyobb magyar zenegyűjteményt

RÓZSAVÖLGYI 1915. évi Karácsonyi Albumát.

Ára füzve 5 K, kötve 7 K 106 oldal, 46 értékesnél értékesebb zeneművet tartalmaz.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Bőr hulladék!

Nagyban és kicsinyben

Postacsomag mintául bérmentve 10 kor. utánvétellel.

Stern Miklós
NAGYVÁRAD
Kossuth-utca 4. sz.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a

WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, ivlámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.

Nagyváradí fióküzletek :

Kossuth-utca 5. Gyárépület
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Nagyváradí fióküzletek :

Kossuth-utca 5 Gyárépület
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Divatos

Elegáns

NŐI CIPŐK

az őszi saisonra

igen nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók a

HUNGÁRIA CIPŐGYÁR R. T.
fióküzleteiben.

Gyártmányaink izéces kiállításuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedvoitek.

50 fióküzlet az ország összes nagyobb városaiban.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 13100—1915. eln. száma körrendelete értelmében közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó 1895., 1896., 1891., 1877., 1876., 1875., 1874. és 1873. évi születésű, a népfelkélési bemutató, illetőleg utóbemutató szemlén, valamint az ország egyes vidékein tartott pótszemlén megvizsgált és alkalmatlannak talált vagy alkalmatlannak talált, de a tényleges szolgálatból alkalmatlanságuk miatt elbocsátott népfelkélésre kötelezettek pótszemléje Nagyváradon 1915. évi december hó 18—22. napjain fog a Lázár Vilmos-utca 3. sz. a. sorozóhelyiségben (régii esendőriskola) megtartatni és pedig a következő sorrendben :

1915. évi december hó 18-án (szombaton) a nagyváradí illetőségű 1896., 1895., 1891. és 1877. évi születésűek.

1915. évi december hó 20-án (hétfőn) a nagyváradí illetőségű 1876., 1875., 1874. és 1873. évi születésűek, valamint az 1896. és 1895. évi születésű idegen illetőségűek.

1915. évi december hó 21-én (kedden) az idegen illetőségű 1891., 1877., 1876. és 1875. évi születésűek.

1915. évi december hó 22-én (szerdán) az idegen illetőségű 1874. és 1873. évi születésűek, valamint mindazon bármely évfolyamba tartozó nagyváradí vagy idegen illetőségű azon népfelkélésre kötelezettek, akik az eddig elrendelt népfelkélési bemutató vagy utóbemutató szemlén, illetőleg pótszemlén megjelenni tartoztak volna, de ebbeli kötelezettségüknek még nem tettek eleget.

Felhívom ennél fogva a fentebb említett évfolyamokhoz tartozó népfelkélésre kötelezetteket, hogy a mindenkor reggel 8 órakor kezdődő pótszemlén a Lázár Vilmos-utca 3. szám a. sorozó helyiségben tisztán és rendezetten öltözve annál is inkább jelenjenek meg, mert aki ezen behívási parancsnak nem tesz eleget, karhatalommal vezetett felmentését amennyiben ez az előző szemlén még nem igazoltatott a pótszemlén

tetik elő s azonfelül a katonai behívás iránt tanusított engedelmesség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-e. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel fog büntettetni.

A pótszemlén megjelenni tartozó népfelkélésre kötelezettek a magyar kir. honvédelmi miniszter ur 297602—1915. számu körrendelete értelmében a birtokukban levő s a népfelkélési bemutató szemlére annak idején történt vezettetésüket igazoló népfelkélési igazolványi lapokat (vörös cédula) a pótszemlére feltétlenül magukkal hozni és a szemle bizottságnak átadni tartoznak.

A pótszemlén megjelenni nem tartoznak :

1. A nyilvánvalóan alkalmatlannak, vagyis azok akik a következő fogyatkozásuk valamelyikében szenvednek : egyik láb, vagy kéz hiánya, mindkét szem vaktsága, siket, némaság, hülyeség, bíróság kimondott tébolyodottság, örültség vagy gyengeelméjűség ;

2. Az egyéb elmebeteg valamint az eskórosok ;

3. Akik annak idejében a sorozáskor törlendőknek osztályoztattak ;

4. Akik felülvizsgáltatásuk alkalmával mindennemű népfelkélési szolgálatra alkalmatlannak nyilvánítottak, akár élveznek rokkantsági nyugdíjat akár nem ;

5. A hadsereg illetőleg a honvédség nyilvántartásában álló és rokkantsági nyugdíjjal ellátott egyének ;

6. Akik a háboruban történt megsebesülésük folytán felülvizsgálat utján a tényleges szolgálatból elbocsátottak.

A rokkantsági nyugállományba helyezett esendőrök közül azok, akik felülvizsgálat utján nem osztályoztattak mindennemű népfelkélési szolgálatra alkalmatlannak, valamint a sebesülési pótdíjjal ellátott összes egyének — kivéve a 6. pont alatt említetteket — a népfelkélési bemutatópótszemlén megjelenni tartoznak.

Az 1—6. pont alatt említett egyéneknek a szemlén való megjelenés alól engedélyigazolni kell, miért is az ily egyének az

esetben ha az összeírás alkalmával fogyatékosságukat vagy a felmentésre jogcímet adó minőségüket még nem igazolták volna, s ezért a pótszemléhez behívási parancsot kaptak, ezen igazolást a pótszemle napjáig megtenni el ne mulasszák, s e végből jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál.

A pótszemlén szintén nem tartoznak megjelenni s egyuttal bizonytalan időre felvannak mentve a népfelkélési tényleges szolgálat alól :

a) a pénzügyőrségnél ;
b) a vasutaknál és azok műhelyeiben ;
c) a posta és táviráda intézetnél tartósan alkalmazottak ;

b) a kőszénbánya munkásosztagokhoz tartozók ;

e) a népfelkélő munkások gyanánt, valamint a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t.-e. 4. §-a alapján személyes hadiszolgáltatásra az összeírás előtt kiállított (behívott) egyének feltéve, hogy rendeltetésük folytán Nagyváradot már elhagyták és a bemutató pótszemléig vissza nem tértek ;

f) a határrendőrségnél alkalmazottak (a szolgák kivételével) ;

g) azok, akik a népfelkélési tényleges szolgálat alól már eddig névszerint felmentve voltak ;

h) a bevett és a törvényesen elismert vallás felekezettek felszentelt, illetőleg felavatott (tényleg hivatásszerűen alkalmazott) lelkészi és papi jellegű tanárai ;

i) a felhívott születési évfolyamokba tartozó orvosok ;

k) a nyugdíjas katonai és honvéd hadidijasok.

Az a) b) c) d) és f) betűk alatt említett népfelkélésre kötelezettek azt, hogy állandóan és hivatás szerűen vannak alkalmazva felettes hatóságuk, igazgatóságuk stb. által szabályszerűen kiállított bizonyítványal tartoznak igazolni még a pótszemle előtt a katonai ügyosztálynál.

Nagyvárad, 1915. december 6.

Eleméry Ferenc
katonai ügyi tanácsos.